

Migration II. EU-Kommissionen vil øge den økonomiske støtte til grænsekontrol i Bulgarien, hvor myndighederne på det seneste har registreret en stigende tilgang af flygtninge og migranter. Men menneskerettighedsgrupper kritiserer det bulgarske grænsepolitisk kontante fremfærd og anklager myndighederne for at se gennem fingre med nationalistiske selvtagtsgrupper.

Grænsesøgende metoder

AF NANNA MUUS STEFFENSEN

SVILENGRAD, BULGARIEN – Siden den seneste østudvidelse i 2007 har et stort skovområde syd for byen Burgas ikke bare været en del af Bulgariens grænse, men også udgjort en del af EU's ydre grænse til Tyrkiet. Skoven strækker sig på både den bulgarske og tyrkiske side, og selvom bulgarerne i øjeblikket bygger et hegn, er der stadig områder langs den 259 kilometer lange grænse, som står åbne for passage og kun er dækket af skov.

Grænselandet her i unionens fattigste medlemsstat er tyndt befolket. Sammensnuskede røde murstenshuse er sparsomt spredt i det bakkede landskab, og under tiden søder man på æbler, der trækker af sted med kørt. Men det tyske område har på det seneste påkaldt sig tiltagende bevågenhed: I de seneste måneder er flere og flere flygtninge og migranter nemlig blevet stoppet i Bulgarien. I august var der tale om 3015 personer, en stigning på 36 procent i forhold til juli, viser tal fra det bulgarske indenrigsministerium.

»Jeg vil mene, at tallene både vokser, fordi flere og flere mennesker krydser fra Tyrkiet ind i Bulgarien og videre, og fordi Bulgarien for nylig har styrket sin grænsekontrol, især på grænserne til Tyrkiet og Serbien,« siger Jelena Sesar, som undersøger udviklingen på Balkan og i Europa for Amnesty International. Migrationsforsker ved Aalborg Universitet, Martin Lemberg-Pedersen, er enig.

»Aftalen mellem EU og Tyrkiet har først og fremmest bevirket, at 57.000 mennesker sidder fast i Grækenland og bruges som afskrækkende eksempler over for andre potentielle flygtninge. Dertil er der den her diffusion til flere andre ruter, herunder Bulgarien,« siger han.

Bulgariens største flygtningelejr ligger i Harmanli – en lille by nær grænserne til Tyrkiet og Grækenland med mindre end 20.000 indbyggere, hvor et nedlagt militær anlæg nu gør det ud for et flygtningecenter. På busstationen har en syrisk familie åbnet en fastfood-restaurant, og på en lille internecafé taler unge mænd med familie og venner i hjemlandet.

20-årige Roohullah Ahmadzai er her for at se på et billig mobiltelefon. For godt to uger siden gik han gennem skoven fra Tyrkiet til Bulgarien, og ligesom 52 procent af de flygtninge og migranter, der er kommet til landet siden januar, er han afghaner. Roohullah fortæller, at han ikke fik lov til at studere andet end Koranen i Afghanistan.

»Jeg ved ikke, hvorfor europæerne har besluttet, at de ikke vil tage imod folk. Hvis der ikke var noget problem i mit eget land, hvorfor skulle jeg så være kommet hertil?« spørger han.

Ligesom mange andre flygtninge har Roohullah ingen planer om at blive i Bulgarien; målet er at læse til ingeniør i Tyskland.

Forstærkninger fra EU

Som led i bestræbelserne på at sikre unionens ydre grænser annoncerede Europakommissionen tidligere i september, at man vil indestille en bulgarsk anmodning om støtte og tildele landet 108 millioner euro de skal gå til at styrke indsatsen på grænsen og migrationsforvaltningen. For nylig sendte det europæiske grænsegæntur Frontex 173 personer til landet for at hjælpe med opgaven, og yderligere 200 ankommer efter planen i oktober sammen med 50 køretøjer. Torsdag den 6. oktober åbner EU's nye Grænse- og Kystvagtagentur desuden sin afdeling i Bulgarien.

Siden sidste efterår er der blevet bygget hegn og indsat ekstra grænsepolitier på hele den såkaldte Balkan-rute, som flygtninge og migranter har benyttet for at komme længere op i Europa. De fysiske barrierer har, sammen med EU's flygtningeaftale med Tyrkiet, medført en kraftig nedgang i tilstrømningen. Samtidig har tiltaget skubbet den migration, som stadig finder sted, under jorden, hvor den nu muliggøres af menneskesmuglere – i modsætning til sidste sommer, hvor landene registrerede folk og lod dem rejse videre i fuldt dagslys, konstaterer Martin Lemberg-Pedersen: »Det betyder dels, at vi ikke længere rigtig får tal på, hvor mange der drejer sig om, for folk undgår selvfølgelig myndighederne. Det betyder også, at forholdene på ruten er endnu farligere end før.«

Tyrkiet har varslet, at aftalen med EU om flygtninge risikerer at falde til jorden i oktober, hvis der ikke kommer en plan for visumfri indrejse i unionen for tyrkiske statsborgere. Mange bulgarere frygter, at endnu flere flygtninge og migranter vil strømme ind i landet fra Tyrkiet, hvis aftalen bryder sammen.

Nationalister på patrulje

De bulgarske følelser for flygtninge og migranter er generelt kolde. Og i området syd for Burgas har en stribe selvtagtsgrupper ligefrem sat sig for at tage grænsekontrollen i egen hånd.

En af dem er den ultranationalistiske, højreorienterede gruppe ved navn Militærunionen Vasil Levski. Navnet er en reference til nationalhelten Vasil Levski, som antændte det oprør, der i sidste ende førte til, at Bulgarien blev endelig uafhængig fra osmannerne i 1908. Jeg møder nogle af gruppens medlemmer uden for landsbyen Yasna Polyana, på en smal vej i skovrynet.

De fire mænd er iført camouflagetøj og forklarer, at de lige er kommet tilbage fra en »patrulje« i skovområdet, hvor de regelmæssigt bevæger sig rundt på »jagt« efter flygtninge og migranter, som forsøger at komme ind i landet. Bagagerummet i deres bil er fyldt med liggeunderlag, vandrestøvler og elefanthør, og på bagsædet ligger en lille drone med et indbygget kamera.

Forsamlingsens leder træder ud af bilen. På jakken bærer han bevægelses logo: det bulgarske flag, suppleret med et ulvehoved.

»Som jeg ser det, er der hverken tale om migranter eller flygtninge. Hvad vi ser her er indtrængere. Det er tydeligt, at nogen betaler dem for at komme til Bulgarien,« siger manden, som kalder sig Gligan. Weekendavisen kender hans rigtige navn, men han vil kun udtale sig under dæknavn.

»Deres rigtige mål er at odelægge Europa indefra,« siger han. »En måde at gøre det på er at sende folk, som udnytter systemerne i Europa,« fortsætter Gligan og fremlægger dermed en konspirationsteori, som er udbredt i Bulgariens ultranationalistiske miljø.

Trods gruppens krigerske navn hævder Militærunionen Vasil Levski at være en civil sammenslutning, som ikke bruger vold, men udelukkende rapporterer til grænsepolitiet, hvis de ser noget mistænkeligt i skoven. På gruppens hjemmeside har medlemmerne dog lagt billeder op, hvor personer poserer med våben eller attrappæb. Medlemmerne er heller ikke sene til at lufte deres største til ulovlige metoder, såsom de såkaldte »push-backs«,



En bulgarsk grænsebetjent patruljerer ved landets grænse til Tyrkiet. FOTO: AFP/NIKOLAY DOVCHINOV

hvor folk, som ønsker at søge asyl, presses tilbage over grænsen uden at få mulighed for det, hvilket strider mod international ret. »I modsætning til vestlige folk har bulgarerne sans for selvforvar. Hvis det her skete i Vesteuropa, ville I være forsvarslos,« siger Gligan.

Stiltiende accept

De private værn er ikke den eneste kontroversielle aktør bag Bulgariens grænsekontrol. Menneskerettighedsgrupper har længe kritiseret det bulgarske grænsepolitisk metoder og anklager blandt andet myndighederne for at fravære flygtninge og migranter deres ejendele samt for at udføre »push-backs« over grænsen.

»Der er afgjort tale om en systematisk praksis, og den bulgarske regering har ignoreret det i årevis,« siger Lydia Gall, som undersøger forholdene på Balkan og i Østeuropa for Human Rights Watch, der har rapporteret om »push-backs« siden 2013. Organisationen har flere gange opfordret myndighederne til at iværksætte undersøgelser af overgreb begået af grænsepolitiet, uden at det har ført til handling fra bulgarsk side. Omvendt modtog en selvtagtsgruppe i foråret en medalje fra grænsepolitiet for sin indsats. Premierminister Boyko Borisov erklærede

også sin støtte til de private grænseværn tidligere på året, indtil rapporter om vold og trusler mod migranter fik ham til at trække i land.

Men ved ikke at skride til handling ovenpå rapporterne om overgreb i grænselandet har myndighederne reelt valgt stiltiende at acceptere de ulovlige metoder, lyder det fra Human Rights Watch. Trods flere henvendelser til det bulgarske grænsemyndigheder har det ikke været muligt at få et interview.

Mange bulgarere mener, at landet er for fattigt til at kunne hjælpe asylansøgere. Med et BNP per indbygger på knap 6820 dollar i 2015 ifølge Verdensbanken er Bulgarien EU's fattigste medlemsstat. Arbejdsløsheden var i 2015 på 9,1 procent. Mange har en opfattelse af, at flygtningene modtager store beløb, som tages fra landets pensionister og andre svage grupper – en forestilling, som bulgarske politikere har været med til at udbrede, siger Lydia Staikova, der i flere år har arbejdet som frivillig i landets flygtningelejre.

»Uheldigvis er flygtninge blevet brugt i alle mulige politiske spil. Det har været nyttigt for myndighederne at fremstille dem som en slags pest, der kommer hertil. Politikerne fremstiller selv sig som redningsfolk, der vil sørge for, at vi slipper af med flygtninge,« siger hun.



TOYOTA

ALWAYS A BETTER WAY

AVENSIS

UNIK KØREGLÆDE MED DET ANERKENDETE
TRINLØSE MULTIDRIVE S AUTOMATGEAR



BESKATNINGSGRUNDLAG FRA

273.870 KR.

1.8 MULTIDRIVE S T2 TOURING SPORTS

Avensis 1.8 Multidrive S T2 Touring Sports beskatningsgrundlag 273.870 kr.
Avensis 1.8 Multidrive S T2 Touring Sports fås fra 394.990. Ekskl. Metallak fra 8.000 kr. og lev.omk. 3.880 kr. Brændstofforbrug bl. kørsel 16,7 km/l. CO₂-udslip 142 g/km. Halvårlig grøn ejeravgift 890 kr. Beskatningsgrundlag inkl. leveringsomkostninger. Ekskl. grøn ejeravgift og evt. metallak. Gælder kun ved leasing gennem Toyota Financial Services eller andet godkendt leasingsselskab. Viste model er Avensis Touring Sports med ekstraudstyr. Forbehold for trykfejl.
Se mere på toyota.dk.